

[Viggo Starcke.]

Filip den Smukkes tid er det først noget, der er trådt ind i europæisk politik ved den kommunistisk-bolsjevikiske revolution i 1917, da Rusland indførte dette system. Det blev senere taget op af Hitler i hans tvangskollektivistiske politik, og derfra har det bredt sig som en smitte ud over verden. Röpke siger, at valutareguleringen og statskontrollen over valutaen udadtil og tvangsøkonomien over erhvervslivet indadtil betinger hinanden. Han peger på dette, at i de lange tidsrum, hvor liberalismen herskede i Europas erhvervsliv, hørte man praktisk talt aldrig om dollarmangel eller kriser i betalingsbalancen, hvorimod nu, hvor det er staterne, der sørger for vort velbefindende, hører man knap om andet end dollarmangler og kriser i betalingsbalancen, og Röpke summerer sit syn op i dette, at kravet om valutahandelens frihed er uden sammenligning vigtigere for verdenshandelens funktion end kravet om stabile valutakurser.

Jeg har villet fremhæve disse ting, fordi de jo ikke er sagt af en geme og foragtelig retsstatsmand, men af en af de betydeligste og mest indsigtfulde økonomer i verden, og det, som Röpke siger der, er jo egentlig det, som retsforbundet altid har sagt.

Med disse randbemærkninger skal jeg altså på mit partis vegne tilsige vor tilslutning dels til forslaget til rigsdagsbeslutning og dels til lovforslaget.

Aksel Larsen: Mit parti kan hverken give tilsagn om at medvirke til velvillig behandling af de forslag, vi her behandler, eller om at ville stemme for dem. Vi vil stemme imod, og dette kan begrundes meget kort. Forslagene er en følge af og hænger sammen med Marshallplanen og også med Atlantpagten, og da vi er modstandere af såvel Marshallplan som Atlantpagt, vil vi heller ikke være med til dette sidst fødte barn af disse skiftninger. Vi er af den opfattelse, at en godkendelse af denne overenskomst om oprettelse af en såkaldt europæisk betalingsunion vil bevirke, at Danmark bliver endnu mere indfiltret i det finansielle og politiske net, som Amerikas Forenede Stater, Amerikas monopolkapitalisme har lagt over Vesteuropas stater og lande, og derfor ser vi os nødsaget til at stemme imod.

Må jeg efter således kort at have begrundet vor modstand mod det foreliggende forslag til rigsdagsbeslutning og det dermed sammenhængende lovforslag tilføje et par bemærkninger.

Først selve titlen til forslaget til rigsdags-

beslutning. Den lyder på oprettelse af en *europæisk betalingsunion*. Jeg vil ikke påstå, at jeg er den mest velbevandrede i geografi her i salen, men jeg vil tillade mig at sige, at selv „den gemeneste og mest foragtelige retsstatsmand“ dog vistnok er i stand til at indse, at de i overenskomsten nævnte stater aldeles ikke udgør Europa, men vel næppe nok halvdelen deraf, såvel geografisk som befolkningsmæssigt. Jeg synes, man snart skulle komme væk fra dette forsøg på at gøre en myg til en elefant ved ustandseligt at tale om Europa, når man mener den vestlige rand af Europa. For at gøre sig større har man oven i købet indlemmet den tyrkiske republik i Europa. Såvidt jeg ved, ligger den største part af den tyrkiske republik i Asien. Jeg vil henlede rette vedkommendes opmærksomhed herpå. Jeg ved ikke, om Danmark er i stand til at ændre overenskomstens titel, men det skal dog siges, at det er ganske uberettiget, at man kalder det for en europæisk betalingsunion.

I samme forbindelse studser jeg noget over, at man i denne betalingsunion vil medtage regeringerne for forbundsrepublikken Tyskland og for den østrigske republik samt den øverstkommanderende over den britisk-amerikanske zone i det fri territorium Triest. Hvad det sidste angår, kan jeg ikke indse, at den øverstkommanderende over den britisk-amerikanske zone i det fri territorium Triest er nogen stat. Og hvad Tyskland og Østrig angår, er det en kendsgerning, at der i hvert fald ikke for Danmarks vedkommende er etableret fredstilstand med disse lande, hvormed Danmark formentlig formelt befinder sig i krig. Jeg synes derfor, det må være betænkeligt, at man nu også på dette område vil give sig til at anerkende lande, med hvilke Danmark befinder sig i krig. Jeg anser det for særlig betænkeligt for Vesttysklands vedkommende.

Så har jeg en bemærkning til det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, som talte bekymret om, at Danmark rammes ensidigt af rustningskonjunkturene, fordi vi ikke som andre lande, deriblandt Norge og Sverige, råder over varer, der er efterspurgt under oprustningen, og det ærede medlem var, forstod jeg, noget bekymret, fordi han mente, at så kunne det meget godt være, at overenskomsten, der formelt stiller deltagerlandene lige, er ugunstig for Danmark. Hvis dette er det ærede medlems opfattelse — og sådan forstod jeg ham —, kan jeg fuldtud tilslutte mig det, men iøvrigt vil jeg sige, at jeg ved meget vel, at Sverige råder over malm og træ, og at Norge råder